

รายงานการจัดกิจกรรมห้องเรียนชุมชนตำบลคูเต่า ครั้งที่ 1
ภายใต้แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตและผังชุมชนเพื่อการรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศชุมชนคูเต่า
วันที่ 1 สิงหาคม 2556 เวลา 09.00 -12.00 น. ณ อาคารโรงเรียนกัลยาศิริ หมู่ 7 ต.คูเต่า

ผู้เข้าร่วมประชุม

จำนวน 30 คน (สมาชิกหมู่ 6 หมู่ 7 เป็นส่วนใหญ่ หมู่ 3 และหมู่ 8 บางส่วน) แกนนำ อสม แกนนำสตรี และคณะทำงานชุมชนคูเต่า

สรุปกิจกรรม

ห้องเรียนชุมชนตำบลคูเต่า เป็นการออกแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการตามความต้องการของชุมชนที่สอดคล้องกับการแก้ปัญหาตามแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตและผังชุมชนเพื่อการรับมือและปรับตัวของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยในครั้งนี้เป็นการอบรมการสกัดน้ำมันหอมระเหยจากตะไคร้หอมและการผลิตสเปรย์ตะไคร้หอมไฉยุง เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาคือการป้องกันไข้เลือดออกจากยุง และเพื่อใช้ในการไล่แมลงหนอน ซึ่งเป็นศัตรูพืชในพื้นที่ และในการสกัดน้ำมันหอมระเหยและผลิตสเปรย์ตะไคร้หอมได้เองถือเป็นการลดรายจ่ายและสามารถทำเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายเสริมรายได้ได้อีกด้วย

วิทยากรในการอบรมคือ คุณวุฒิศักดิ์ เพ็ชรมีศรี นักวิชาการเกษตรชำนาญการจากสำนักงานเกษตรอำเภอหาดใหญ่ (มือถือติดต่อ 087-2958202) เนื้อหาสำคัญในการอบรมขอสรุปดังนี้

1.เกษตรกร(ทำสวน ทำประมง ทำนา ทำไร่) ในพื้นที่สามารถขอขึ้นทะเบียนเกษตรกรได้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอ ผ่านเจ้าหน้าที่นักวิชาการเกษตรผู้ดูแลพื้นที่ตำบลนั้น ๆ หลักฐานที่ใช้ในการขอขึ้นทะเบียนคือ สำเนาบัตรประชาชนและสำเนาเอกสารสิทธิในที่ดินทำกิน(หนังสือรับรองที่ทำกิน) สอบถามเพิ่มเติมได้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอ

2.ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่ประกอบอาชีพหลักคือเกษตรกรและประมง และมีการเลี้ยงนกเขาชวาเสียง แต่ในพื้นที่ต้องซื้อหนอนนกกจากข้างนอก ทำให้ผู้เข้าร่วมสนใจที่จะเรียนรู้เรื่องการเลี้ยงหนอนนกกคอนโด เพื่อลดการนำเข้าหนอนนกกและเป็นการเสริมรายได้ในครัวเรือน

3. ปัญหาสำคัญอีกประการคือการดูแลสุขภาพ โดยเฉพาะอาหารที่ปนเปื้อนสารเคมีมีมากและยากที่จะหลีกเลี่ยง ผู้เข้าร่วมอยากให้มีการอบรมในเรื่องการลด กำจัดสารเคมีจากพืชผักที่ซื้อจากตลาด การจัดการสิ่งแวดล้อมหรือขยะในครัวเรือนด้วยในครั้งต่อ ๆ ไป

4. การจัดการปัญหาขยะและแมลงในพื้นที่ เป็นสาเหตุของการระบาดของไข้เลือดออก วิทยากรได้สอนการทำกับดักยุงอย่างง่าย ใช้อุปกรณ์ คือ ถุงดำ 1 ใบ ผ้าซีริวสีสภาพให้เปียกน้ำพohหมาด ๆ ขวดน้ำอัดลมตัดหัวตัดท้าย และยางรัด วิธีทำและใช้งาน นำผ้าซีริวใส่ลงไปในถุงดำ นำขวดน้ำอัดลมมาสวมปากถุง รัดยางที่ขวดและถุงนำไปวางในมุมมืด ๆ ของบ้าน 4-5 วัน ปิดปากถุงให้แน่น นำถุงไปตากแดดเพื่อทำให้งูที่ดักได้ตายในที่สุด

5. การสกัดน้ำมันหอมระเหยจากตะไคร้หอม ทางโครงการได้จัดทำชุดอุปกรณ์หม้อสกัดน้ำมันหอมระเหยสำเร็จรูปมาให้ทดลองทำ ประกอบด้วย หม้อล้างถึงประกอบท่อไอน้ำที่ฝาหม้อ แกลลอนน้ำที่ประกอบท่อไอน้ำ ทั้งนี้ชุดอุปกรณ์นี้สามารถสกัดน้ำมันหอมระเหยจากพืชทุกชนิด โดยหากเป็นพืชชนิดสกัดจากใบใช้วิธีการหนึ่ง หากสกัดน้ำมันจากพืชชนิดเป็นหัวใช้วิธีต้ม พืชที่สามารถสกัดน้ำมันหอมได้ เช่น มะลิ กุหลาบ บีบ เตยหอม สะเดา ไพล ขิงข่า เป็นต้น (หากต้องการสกัดหลายชนิดพร้อมกันให้ใส่ลงในถังถึงคนละชั้นแล้วสกัดพร้อมกันได้)

วิธีการสกัดน้ำมันหอมระเหยจากตะไคร้หอม

- 1) เติมน้ำในหม้อหนึ่ง(หม้อต้ม)พอประมาณ
- 2) หั่นหรือสับใบตะไคร้หอมขนาดพอประมาณ ใส่ลงในหม้อหนึ่ง(ล้างถึง) จนเต็ม
- 3) ปิดฝานำไปตั้งบนเตาแก๊ส นำแกลลอนที่ประกอบท่อไอน้ำเติมน้ำให้ท่วมแนวท่อ มาต่อกับท่อไอน้ำบนฝาหม้อหนึ่ง ใช้ผ้าชุบน้ำพันรอยต่อท่อให้มิดชิด
- 4) ต้มจนเดือด น้ำมันหอมจากตะไคร้หอมจะออกมาและผ่านกระบวนการหล่อเย็น จะกลายเป็นหยอดน้ำมันหอม วางภาชนะรองรับน้ำมันหอมที่ปลายท่อของแกลลอน ในการสกัดน้ำมันหอมระเหยใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมงหรือจนกว่าตะไคร้จะหมดกลิ่นหอม
- 5) ต้องการให้น้ำมันหอมที่ได้สีใส ทำการกรองแล้วบรรจุเก็บในขวดเพื่อนำไปใช้เป็นหัวเชื้อน้ำมันหอมสำหรับผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ไล่ยุงและผลิตภัณฑ์ดูแลสุขภาพต่าง ๆ เช่น สเปรย์ โลชั่น เทียนหอมไล่ยุง ยาหมอม พิมเสน น้ำมันนวด เป็นต้น หรือใช้น้ำมันหอมระเหยตะไคร้หอมเข้มข้นผสมน้ำ (น้ำมันตะไคร้หอม 1 แก้วต่อน้ำ 5 ลิตร) ใช้ฉีดพ่นแมลงในแปลงผักได้ น้ำที่ใช้ในการนี้สามารถนำไปผสมน้ำฉีดพ่นแมลงได้เช่นกัน

6. จะมีการส่งเสริมปลูกตะไคร้หอมในพื้นที่ แกนนอสม. และคณะทำงานได้เริ่มปลูกในครัวเรือน ในการปลูกตะไคร้หอม ควรนำต้นตะไคร้แช่น้ำ 5-10 วันเพื่อให้มีรากสีเหลืองงอกออกมา แล้วนำไปปลูก อัตราการเติบโตจะดีกว่านำต้นตะไคร้ไปปลูกในแปลงทันที

7. วิธีการทำสเปรย์ไล่ยุง/แมลง ส่วนผสม น้ำมันตะไคร้หอม 60 ซีซี แอลกอฮอล์บริสุทธิ์ 95 % 100 ซีซี การบูร 100 กรัม (1 ชีด) ผสมลงในภาชนะ คนให้ละลายเข้ากัน บรรจุในขวดแบบหัวฉีดสเปรย์ (ในตลาดสเปรย์ ตะไคร้หอมขนาดขวด 10 ซีซี จำหน่ายราคา 35 บาท) สูตรที่อบรมผลิตสเปรย์ได้ 160 ซีซี แบ่งได้ 60 ขวด ๆ ละ 20 ซีซี นำไปใช้ในการฉีดไล่ยุงในบ้าน ป้องกันไม่ให้ยุงกัดหากฉีดตามเสื้อผ้าที่สวมใส่ ทั้งนี้การบูรช่วยเพิ่มความสดชื่น หายใจโล่ง สมาชิกสามารถซื้อส่วนผสมในการทำสเปรย์ได้ที่ ร้านเลิศสิน เลขที่ 465 สีแยกโรงปูน เบอร์ติดต่อ 081-5416907

8. ชุดอุปกรณ์สำหรับสกัดน้ำมันหอมระเหยจำนวน 5 ชุดได้มีการมอบไว้ให้พื้นที่ได้นำไปใช้ ได้แก่ หมู 3 จำนวน 1 ชุด คุณอุไร ธรรมชาติรักษา (อสม.) หมู 6 จำนวน 2 ชุด คุณทวี พงษ์ประยูร (คณะทำงาน) และคุณจันทจิรา สิริสุทธิ (อสม.) หมู 7 จำนวน 2 ชุด คุณอภิวัฒน์ จำแ่มกุล ได้มีการผลิตอุปกรณ์เพิ่มเติมอีก 5 ชุดสำหรับสมาชิกในหมู่อื่น ๆ ต่อไป

9. ความรู้เพิ่มเติมจากการพูดคุย : สูตรกำจัดหนอน/แมลงในพืช เช่น ชมพู ส่วนผสม เหล้าขาว 1 ขวด น้ำส้มสายชู 1 ขวด ยาเส้น 4-5 ชอง น้ำ 20 ขวด (10 ลิตร) หมักรวมกันไว้ 3 วัน วิธีใช้ สำหรับสูตรไล่ใช้ผสม น้ำยา 1 แก้วผสมน้ำ 50 แก้ว สูตรฆ่าแมลง/หนอน น้ำยา 1 แก้วผสมน้ำ 25 แก้ว

นัดหมายกิจกรรมห้องเรียนชุมชนตำบลคูเต่าครั้งที่ 2 วันที่ 21 สิงหาคม 2556 เวลา 09.00 – 12.00 น. ณ อาคารโรงเรียนกัลยาศิริ หมู่ 7 ต.คูเต่า อบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการทำน้ำยาอเนกประสงค์ (ล้างจาน ล้างรถ ถูบ้าน ซักผ้า) การทำสบู่ การทำเทียนหอมไล่ยุง ผู้เข้าร่วมโปรดนำขวดน้ำดื่มขนาด 500 -600 ML มาด้วย